

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

КЗ «ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ЮНАЦТВА»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

У колі сучасних професій!

робота бібліотеки на допомогу
професійній орієнтації юнацтва

Методичні поради

ЗАПОРІЖЖЯ 2012

У колі сучасних професій : робота бібліотеки на допомогу професійній орієнтації юнацтва : методичні поради / уклад. В. В. Писанець ; Запорізька обл. б-ка для юнацтва. – Запоріжжя, 2012. – 28 с.

В методичних порадах обґрунтовується значення професійного вибору юнаків та дівчат для їх майбутнього життя і висвітлюється роль бібліотек у профорієнтаційній роботі з молоддю.

Розраховано на фахівців бібліотечної справи, що працюють з юнацтвом.

Укладач:

В. В. Писанець

Відповідальна за випуск: Т. В. Петренко

«Кожна людина народжується для якогось діла»

Е. Хемінгуей

«Ким бути і з чого почати» - хто з молодих не замислюється над цим? Усі. Бо кожному рано чи пізно доводиться відповідати на запитання і робити вибір.

Щасливий той, хто вже з першого класу зрозумів, що буде лікарем, дизайнером, фінансистом чи будівельником. Але для більшості питання залишається актуальним до випускного класу. Буває й так, що не має спокою і надалі: десь на четвертому курсі інституту приходиться розуміння, що професія, яка освоюється, абсолютно не цікава, або тільки з настанням трудових буднів усвідомлюється хибний шлях. А все тому, що вибір зроблений чи то під чужим впливом, чи то на основі зовнішньої привабливості (рівень зарплати, престижність професії), і не враховано головне – «голос серця», власні бажання і здібності. Недарма Конфуцій говорив: «Виберіть собі роботу по душі, і вам не доведеться працювати жодного дня». Тому, що це здорово, коли улюблене заняття і є робота.

Здавна ми чуємо лозунг: «Всі професії хороші – вибирай на смак». Як же дізнатися, що молодій людині «на смак» і як обрати ту, яка підходить конкретній особі? Тим більше, що світ професій постійно змінюється: одні зникають або наповнюються новим змістом, з'являються нові. До того ж вибір ускладнюється ще й відсутністю життєвого досвіду у молодих і тим більше, досвіду прийняття рішень.

Важливим у визначенні виду професійної діяльності є врахування трьох компонентів вибору професії - хочу, можу, потрібно:

хочу - інтереси, схильності особи, бажання займатися справою, яка цікавить;

можу - рівень підготовленості, рівень знань, наявність здібностей до обраного виду діяльності;

потрібно - попит на професію, потреба на ринку праці.

І лише, врахувавши всі фактори, що впливають на вибір професії, молода людина може обрати ту, яка принесе задоволення, надасть можливість реалізувати свої здібності, нахили та плани на майбутнє!

А для цього необхідно:

по-перше, володіти інформацією, яка надходить з різних джерел (засобів масової інформації, довідкової літератури, у спілкуванні з представниками різних професій, днів відкритих дверей в навчальних закладах);

по-друге, кваліфікована допомога психологів, професійних консультантів, яка набуває особливого значення, оскільки багато юнаків та дівчат потребують спеціального консультування.

Тобто, здійснити одне з головних рішень у житті молодій людині допоможе професійна орієнтація.

Профорієнтаційна робота в бібліотеці

Вагоме місце у профорієнтаційній роботі належить бібліотеці, як соціальному інституту, що вирішує завдання інформування, освіти, виховання своїх користувачів.

Бібліотека є провідником між інформаційними ресурсами, що сприяють професійній орієнтації (створюючи свої і надаючи можливість користуватися іншими) та їх споживачами, тобто юнаками та дівчатами.

Мета профорієнтаційної роботи бібліотеки – підвищити рівень профінформованості юнацтва, навчити аналізувати світ професій, тим самим сприяючи осмисленому самостійному вибору. Роботу з профорієнтації можна вважати одним з напрямків патріотичного виховання, тому, що вона сприяє формуванню повноцінних громадян своєї країни, а це багато в чому залежить від того, чим будуть займатися вчорашні школярі, яку професію вони оберуть, де і як будуть працювати.

Завдання бібліотеки:

1. Вивчення професійних інтересів юнацтва.
2. Сприяння інформованості старшокласників у колі професій через:
 - 2.1. Створення бази даних про професії (накопичення інформації через довідники, періодичні видання, інформаційні теки, вебліографічні списки, покажчики профорієнтаційних сайтів тощо).
 - 2.2. Надання доступу до електронних ресурсів.
 - 2.3. Проведення профорієнтаційних групових заходів.
 - 2.4. Індивідуальне консультування психологів, профорієнтаторів.
 - 2.5. Наочне представлення документів про професії.
3. Формування установок на власну пізнавальну активність, самопізнання, самоосвітню діяльність як основу професійного самовизначення.
4. Координація своєї діяльності з іншими організаціями (центрами зайнятості, центрами соціальних служб для сімей, дітей та молоді, навчальними закладами тощо).
5. Інформування фахівців, що займаються профорієнтаційною роботою.

Напрямки профорієнтаційної діяльності.

Інформаційно-просвітницький. Бібліотека формує базу даних про професії та всебічно їх представляє. Мета цього напрямку – створити у юнацтва конкретний образ основних типів професій. Це допоможе в майбутньому зробити найбільш усвідомлений і осмислений вибір.

Діагностичний. Діагностика передбачає самопізнання, вивчення своїх якостей щодо професії, оцінка своїх можливостей. В бібліотеці варто мати збірники тестів та анкет, що допомагають визначити рівень розвитку якихось професійно важливих якостей (якщо довідників немає, інформацію можна взяти з Інтернет - ресурсів і роздрукувати). Грамотно провести тестування і надати компетентну рекомендацію може тільки фахівець, але з метою самопізнання юнаки та дівчата можуть самостійно заповнити анкету. Якщо дозволяє матеріально-технічна база, то в бібліотеці може бути встановлена комп'ютерна програма для визначення можливого професійного шляху.

Консультаційний напрямок передбачає сприяння вибору. При цьому враховуються мотиви людини, її інтереси, нахили, особисті проблеми, особливості світогляду. Консультації проводяться психологами, працівниками центрів профорієнтації.

Бібліотекар же, в рамках консультаційного напрямку, може надати матеріали про професію, яка цікавить: професіограму (опис змісту професії), дані про навчальні заклади, де можна освоїти певну професію, періодичні видання, де говориться про затребуваність професії на ринку праці.

Навчальний. На даному етапі юнаки та дівчата вже вміють аналізувати світ професій та свої можливості, володіють стратегіями пошуку роботи та професійної самореалізації.

Найбільш притаманними для бібліотечної роботи будуть інформаційно-просвітницький та навчальний напрямки.

На базі бібліотеки доречно було б створити *профорієнтаційний медіа центр*, який крім інформаційних ресурсів за темою на різних носіях пропонує юнацтву можливість користування Інтернетом: участь в молодіжних Інтернет - проектах; користування профорієнтаційними сайтами, на яких є багато інформації про професії, консультації психологів, тести, ігри з профорієнтації; віртуальне спілкування з різними кадровими агентствами і навчальними закладами. Якщо у бібліотеки немає можливості створити профорієнтаційний центр, це може бути просто «*Куток профорієнтації*».

Елементи профорієнтаційного центру або «Кутка профорієнтації».

1. Професіограми (опис особливостей професії, зміст праці, вимоги, які вона ставить перед людиною).

Професіограми розміщуються в теках (в тому числі – електронних). Бажано, щоб вони були споряджені наочністю, що ілюструє робочий процес і результати праці.

Існують спеціальні збірники з професіограмами:

- 1) Романова, Е. 99 популярных профессий [28];
- 2) Горбунова, М. В. 333 современные профессии и специальности: 111 информационных профессиограмм [3].

Потрібно, щоб збірники були нові, бо у світі все швидко змінюється, з'являються все нові професії.

2. Збірники профорієнтаційних тестів та анкет.

Психологи вважають, що під час вибору професії дуже важливе співвідношення між психологічними особливостями людини і відповідними характеристиками професії. Професія має бути цікавою.

Щоб вибрати професію, потрібно себе пізнати. І в цьому допоможуть психологічні тести. Як правило, це різноманітні твердження, з якими людина має погодитися або ні. У таких тестах є питання з безлічі предметів – фізики, хімії, астрономії, літератури тощо; крім того, вони допоможуть оцінити свої інтереси та риси характеру, а іноді й рівень інтелекту.

Використання тестів та анкет потребує спеціальної підготовки, але з метою самопізнання юнаків та дівчат, можна використовувати ці збірники.

Бібліотекар допоможе знайти тест, необхідний для оцінки тих чи інших здібностей, а відвідувач сам його проходить і знаходить інтерпретацію. Щоб результати тесту не сприймалися як вирок, бібліотечний працівник зорієнтує молоду людину на розмову з фахівцем-психологом, який допоможе зробити найбільш правильні висновки за отриманими результатами тесту і визначитися з вибором професії.

Велике значення матиме психологічна література, яка допоможе більше дізнатися про себе, про свій тип особистості.

3. *Фонд центру профорієнтації в бібліотеці* бажано виділити окремим тематичним розділом, відокремивши його територіально (якщо є така можливість). Поряд розташовувати виставки (нових надходжень за темою, публікацій з періодики, рекомендаційні виставки для розкриття цієї частини фонду). Матеріал на виставці має бути актуальним та новим; можна розмістити загальну молодіжну, підліткову, педагогічну періодику, де обговорюються проблеми вибору професії, виділивши публікації закладками; представити інформаційно-рекламні буклети навчальних закладів області.

4. *Картотека або папка* з інформацією про навчальні заклади м. Запоріжжя та Запорізької області.

Бібліотечна програма з профорієнтації:

«На шляху до професії»

Розділ 1. *«Освіта – запорука вдалої професії»* (комплекс бібліотечних заходів на допомогу навчальному процесу).

Розділ 2. *«Знайди своє покликання»* (система профорієнтаційного інформування та консультування).

1. *Теки з інформаційними матеріалами, присвяченими різним типам професій:*

- «Професії наших батьків» (традиційні);
- «Серпантин професій майбутнього» (перспективні);
- «Акценти професій ХХІ століття» (нові).

2. *Папки-досьє про певні професії:* професіограми, навчальні заклади Запорізької області, де можна вчитися за даною професією, ілюстративний матеріал, наприклад: «Перукар – майстер краси», «Кар'єра менеджера», «Бібліотекар – професія творча» тощо.

3. *Вебліографічні покажчики, путівники (додаток 1), коментовані веб-списки профорієнтаційних Інтернет – ресурсів.*

4. *Постійно діюча виставка-роздум: «Задумайтесь про вибір професії».*

Рубрика 1. «Як обрати професію» (представлені довідники про різні спеціальності, збірники тестів (або роздруківки з Інтернету), поради психологів, періодичні видання).

Рубрика 2. «Навчатися: де? Чому?» (довідники про навчальні заклади, інформаційні буклети навчальних закладів Запорізької області).

Рубрика 3. «Всі професії важливі» (література до професійних свят, ілюстративний матеріал). Рубрика буде постійно оновлюватися, використовуючи календар професій (додаток 2).

Виставка для юнацтва має бути яскравою, представляти візуальний інтерес, за принципом «Не проходите мимо».

5. *Групові заходи*: зустріч з представниками центру зайнятості «Ринок диктує професію»; бесіда з лікарем «Організм людини і професія»; юнацька година: «Що я знаю про професію, яка мене цікавить?»; огляд: «Книги про професії»; зустріч з психологом та фахівцем з питань профорієнтації: «Що потрібно знати під час вибору професії?»; бесіда-обговорення: «Що я знаю про роботу моїх батьків?»; інформаційні години: «Робітничі спеціальності сьогодні в моді», «Професії ХХІ століття» тощо.

6. *Індивідуальне консультування*. Якщо для саморозвитку юнаків і дівчат та отримання корисної інформації про себе бібліотекарем досить їм запропонувати тести, з результатами яких вони самостійно ознайомляться, то для більш досконалого вивчення здібностей молодих потрібна допомога фахівця. «Живу» консультацію надасть психолог, який використовуючи методи тестування та бесіди пояснює результати тесту, допомагає підібрати професію, що відповідає виявленим тестом інтересам, здібностям, схильностям.

Якщо бібліотека не має збірок з тестами у своєму фонді, їх можна отримати з Інтернет – джерел, роздрукувати і зібрати в папку «Хто є я?» (можливий електронний варіант папки).

Розділ 3. «*Професіонал*» (цикл зустрічей з фахівцями різних професій).

Велику переконливість і наочність профорієнтаційній роботі надають зустрічі з представниками різних спеціальностей, коли є змога поговорити з людиною, яка відбулася у своїй справі, дізнатися плюси і мінуси професії.

Провівши соціологічне опитування юнацтва щодо їх професійних уподобань, можна запропонувати молодим цикл діалогів або годин запитань та відповідей: «Справа життя». Кожен захід може бути присвячений одній професії або декільком.

В програму години запитань та відповідей корисно включити розповідь двох-трьох юних читачів про історії різних професій, ілюструючи виступи за допомогою відео. Гості заходу – представники певних професій познайомлять юнацтво з необхідними якостями характеру та вимогами до професії. Крім цього можна запропонувати юнацтву майстер-класи, що проведуть фахівці.

Роботу з профорієнтації в бібліотеці слід почати з *досліджень*, позаяк саме вони висвітлюють потреби користувачів і показують коло професій, що цікаві молоді. Наприклад, соціологічне опитування: «*Яку професію обираєте сьогодні?*» (додаток 3).

Дієвою формою групової роботи з профорієнтації є *тренінг*, який потребує серйозної підготовчої роботи. Проводиться психологами, фахівцями з профорієнтації. Бібліотекар готує інформаційну базу для заходу.

Мета будь-якого тренінгу - формування чогось (нових знань, умінь, навичок). На профорієнтаційних тренінгах вчать навичкам самоаналізу (зазирнути усередину себе й побачити суть), прийняття рішень (зробити усвідомлений вибір між альтернативами професій).

Тренінг проходить в ігровій формі, у вигляді діалогів, дискусій, спостереження за поведінкою інших учасників групи. Таким чином, у результаті напруженої роботи протягом дня або двох, стають куди більш готовими до прийняття рішення про вибір професії. На тренінгу не скажуть, ким бути, а навчать, як самостійно вибрати майбутню професію.

Ефективною формою виховання професійного інтересу є *диспут*.

Диспут зі старшокласниками: *«Покликання і професія»*.

1. Як ви розумієте слова китайського філософа Конфуція: «Виберіть собі роботу по душі, і вам не доведеться працювати жодного дня?»
2. Що спонукає людей оволодівати професією?
3. Ви б хотіли стати професіоналом, майстром своєї справи? Що ви для цього робите вже зараз?

Корисно було б започаткувати роботу з профорієнтації в літніх таборах, використовуючи ігровий метод, відео супровід, наприклад, вікторина: «Відгадай професію», конкурс: «Хто більше знає про професію», гра: «Якби я був...».

Особливу увагу хочеться приділити *професії бібліотекаря*. Кому, як не бібліотекарям, популяризувати її. Причому, з огляду на вимоги сьогодення, варто зосередитись на тому, що бібліотекар – це не тільки і не стільки фахівець з літератури. Це - також інформаційний посередник, менеджер інформаційних систем, адміністратор баз даних, Web – майстер, «актор»... Тобто показати юнацтву різноманітність нашої професії.

Профорієнтаційна акція *«Я – бібліотекар»* передбачатиме цикл бібліотечних заходів, коли активні читачі тимчасово замінять працівників бібліотеки: хтось поспробує індивідуально попрацювати з читачами, хтось проведе бібліотечний захід (з бібліотекарем або самостійно), оформить бібліотечну виставку, підбере джерела інформації з певної теми, оформить електронну презентацію книг тощо. Побувавши «бібліотекарями» читачі збережуть у своєму життєвому досвіді перший трудовий день, який пройшов у бібліотеці. *Мета акції* – сформувати позитивний імідж професії бібліотекаря, показати її різнобічність, викликати інтерес, тобто спонукати юнацтво стати бібліотекарем.

Додаток 1

«Тисяча і одна дорога»

Путівник

Інтернет - ресурсами з профорієнтації.

Юний друже, Ви маєте обирати собі професію, тому що в будь-якому разі потрібно себе реалізувати в майбутньому та й матеріально забезпечувати. А на сучасному ринку професій безліч. Як вибрати свою справу? Це не важко: поперше, проаналізуйте свої здібності та бажання, читайте, слухайте поради фахівців, пізнавайте світ професій. Цей світ широко представлений в Інтернеті. Пропонуємо познайомитися з деякими Інтернет - ресурсами, які Вам обов'язково стануть у нагоді.

Почнемо екскурсію з сайту Запорізького регіонального центру зайнятості – <http://www.dcz.gov.ua/zap/control>.

Відвідавши сайт центру зайнятості (а ще краще, безпосередньо зайшовши до відділу профорієнтації чи зателефонувавши – (061) 233-41-03), Ви отримаєте фахову консультацію. Спеціалісти допоможуть визначитись у сфері трудової діяльності, проаналізувавши Ваш психологічний тип, нададуть поради щодо можливих шляхів професійного навчання.

Сайт знайомить з різними професіями; навчальними закладами, особливо робітничої спрямованості (ПТНЗ) нашого регіону; різноманітними заходами центру; пропонується «Гаряча лінія», де можна отримати юридичні консультації, дізнатися про професії, що користуються попитом на ринку праці; містить відсилки до інших Інтернет – ресурсів.

Багатий інформацією, практичними порадами Інтернет - проект «Профорієнтація - зроби свідомий вибір» - <http://prof.osvita.org.ua/uk/index.html>. Це спільний соціальний проект благодійного фонду «Розвиток України» (в рамках проекту «Україна професійна») та всеукраїнського Інтернет - проекту «Освітній портал», спрямований на усвідомлений вибір майбутньої професії сучасною молоддю.

Інтернет – проект «Профорієнтація» допоможе Вам визначитися з майбутньою спеціальністю, розкрити індивідуальні психологічні схильності, відкриє специфіку різних професій, покаже реальну картину на ринку праці в різних регіонах України, надасть необхідну контактну інформацію державних і недержавних організацій, що займаються питаннями профорієнтації та працевлаштування.

Сайт містить багато рубрик та статей, з яких Ви дізнаєтеся характеристику професії, вимоги до неї, і не тільки теоретичний матеріал, але й думки та поради фахівців певних спеціальностей, наприклад: «Програмування - це схоже на чаклунство», «Будівельник - професія на усі часи», «Фармацевт - і медик, і хімік, і біолог...» тощо; які професії актуальні на сучасному ринку праці, і ті, що будуть актуальними у майбутньому, про зовсім нові, що виникли останнім часом.

На цьому Інтернет – ресурсі Ви можете визначити свої здібності та схильності за допомогою інтерактивного тестування, наприклад: «Визначення типу професій», «Пізнайте свій характер», «Чим мені варто зайнятися саме зараз?», «Карта інтересів» тощо.

Інтернет – ресурс «Портал професійного консультування» - <http://profi.org.ua/profes/in.shtml> пропонує користувачам класифікацію професій за різними ознаками, тестування, рейтинг професій, приклади професіограм (*професіограма* – опис особливостей певної професії, що розкриває зміст професійної праці, а також вимог, які вона ставить перед людиною).

Професіограми сайту (153 професії) коротко інформують чим Ви займатиметеся, вибравши певну професію; якими здібностями маєте володіти; які якості перешкоджатимуть ефективній діяльності; в яких організаціях можете працювати за даною професією; про історію професії; пропонує інші професії, що підійдуть Вам за типом особистості; містить посилання на перелік навчальних закладів, де можна освоїти професію.

З професіограмами Ви познайомитесь і на російському сайті «Profigrama.ru — профессиограммы специалистов» - <http://www.profigrama.ru> (містить характеристику 100 професій).

Сайт Osvita.ua (<http://osvita.ua/vnz/career/>) в рубриці «Профорієнтація» містить статті з прогнозами експертів щодо популярності та затребуваності тих чи інших професій у майбутньому, а також поради куди піти навчатися, як обрати майбутню професію.

Завітавши до Інтернет – ресурсу «Профорієнтація, как выбрать профессию?» - <http://vubor-profesii.org.ua/>, Ви зможете визначити свій тип темпераменту, тип особистості і познайомитися з професіями, що підходять для Вашого типу і професіями, які з ним поєднуються. В рубриці «Профессии» не тільки прочитаєте характеристику професії, дізнаєтеся її плюси й мінуси, перспективи, як вона оплачується, а й пройдете тест на відповідність до певної професії.

Корисну інформацію щодо професій Ви знайдете на російському сайті «Профорієнтація: кем стать» (Центр тестирования и развития) - <http://www.proforientator.ru/> в рубриці «Статьи». Наприклад, статті в главі «Мир профессий» розкривають особливості як давно відомих спеціальностей, так і нових: «Налоговый консультант: профессия будущего», «Профессия - GR-менеджер», «Чем занимается андеррайтер?», «Профессия врач: дорога в медицину» та ін.

Каталог професій за галузями знайдете на сайті «Учёба. Ру» - www.ucheba.ru в рубриці «Профессии».

Календар професій

- Друга субота березня - День землевпорядника
- Третя неділя березня - День працівників житлово-комунального господарства і побутового обслуговування населення
- 25.03 - День СБУ
- Перша неділя квітня - День геолога
- Третя субота травня - День науки
- 18.05 – Міжнародний день музеїв
- Третя неділя травня - Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва
- Остання субота травня - День працівників видавництв та поліграфії
- Остання неділя травня - День хіміка
- 28.05 - День прикордонника
- 06.06 - День журналіста
- Друга неділя червня - День працівників легкої промисловості
- Третя неділя червня - День медичного працівника
- 23.06 - День державного службовця
- 25.06 - День митної служби України
- 02.07 – День працівника державної податкової служби України
- Перша субота липня - День працівників кооперації
- Перша неділя липня - День Військ Протиповітряної оборони України
- Перша неділя липня - День флоту України
- Друга неділя липня - День рибалки
- 16.07 - День бухгалтера
- Третя неділя липня - День металурга
- Остання неділя липня - День працівників торгівлі

- Друга неділя серпня - День будівельника
- Друга неділя серпня - День працівників ветеринарної медицини
- 19.08 - День пасічника
- Остання субота серпня - День авіації України
- Остання неділя серпня - День шахтаря
- Перша неділя вересня - День підприємця
- 17.09 – День рятівника
- Друга субота вересня - День українського кіно
- Друга субота вересня - День фізичної культури та спорту
- Друга неділя вересня - День танкістів
- Третя субота вересня - День фармацевтичного працівника
- Третя субота вересня - День винахідника і раціоналізатора
- Третя неділя вересня - День працівника лісу
- Четверта неділя вересня - День машинобудівника
- 30.09 - Всеукраїнський день бібліотек
- Перша неділя жовтня - День вчителя
- 08.10 - День юриста
- 09.10 – Всесвітній день пошти
- 10.10 - День працівників стандартизації та метрології
- Друга неділя жовтня - День художника
- Третя неділя жовтня - День працівників харчової промисловості
- Остання неділя жовтня - День автомобіліста та дорожника
- 04.11 - День залізничника
- Перша неділя листопада - День працівника соціальної сфери
- 16.11 - День працівників радіо, телебачення та зв'язку
- 19.11 - День працівників гідрометеорологічної служби
- Третя неділя листопада - День працівників сільського господарства
- 01.12 - День працівників прокуратури
- 05.12 - День працівників статистики
- 06.12 - День Збройних Сил України

- 15.12 - День працівників суду
- 19.12 - День адвокатури
- 20.12 - День міліції
- Третя неділя грудня - День енергетика
- 22.12 - День працівників дипломатичної служби
- 24.12 - День працівників архівних установ

Шановні друзі!

Обласна бібліотека для юнацтва проводить опитування: «Яку професію обираєте сьогодні», щоб виявити ваші вподобання та надати інформаційну допомогу.

1. Ви уже визначилися з вибором професії?

- Так, знаю точно ким хочу стати;
- розглядаю декілька варіантів;
- не знаю ким хочу стати;
- Ваш варіант _____

2. Якщо визначились (або маєте варіанти), яку саме професію обрали?

3. Чим зумовлений вибір саме цієї професії?

(можна відмітити декілька варіантів)

- Маю здібності і бажання займатися такою діяльністю;
- ця професія є престижною в суспільстві;
- порадили батьки;
- за «компанію» з друзями;
- люди даної професії мають хороший зарібок;
- легко вступити до навчального закладу;
- доступна плата за навчання;
- є попит в суспільстві на фахівців даної професії;
- Ваш варіант _____

4. Якщо не визначилися з вибором, вкажіть, будь ласка, професії, що Вам подобаються.

5. Чи достатньо інформації за обраною професією?

- Цілком достатньо;
- достатньо, але хочу дізнатися більше;
- недостатньо;
- інше _____

6. Хто, на Вашу думку, може допомогти отримати інформацію про професії?

- Школа;
- центр зайнятості;
- центр для сім'ї, дітей та молоді;
- бібліотека;
- фахівці певної професії;
- Інтернет;
- інше _____

Деякі відомості про Вас:

Стать: ▪ чоловіча; ▪ жіноча

Вік: ▪14 років ▪15 років ▪16 років ▪17 років

Дякуємо!

Використані та рекомендовані джерела інформації:

1. Аникеева, Н.П. Воспитание игрой : кн. для учителя / Н. П. Аникеева. – М. : Просвещение, 1987. – С. 95-96. – (Психол. наука – школе).
2. Агафонова, Е. Путеводитель в мир профессий : [Профорієнтація в бібліотеці] / Е. Агафонова // Библиотека. – 2008. - № 7. – С. 32 - 33.
3. Горбунова, М. В. 333 современные профессии и специальности : 111 информационных профессиограмм / М. В. Горбунова, Е. В. Кирилук. – Изд. 2-е, доп. и перераб. – Ростов н / Д : Феникс, 2010. – 443 с. – (Справочники).
4. Завьялова, Е. И. Как подростку в общество «врастать» : [Вибір професії] / Е. И. Завьялова // Библиотека. – 2004. - № 11. – С. 58 - 60.
5. Ильина, Н. В. Кем быть? Каким быть? Как помочь подростку выбрать «свою жизнь»? : [Профорієнтація] / Н. В. Ильина // Библиотека. – 2003. - № 2. – С. 57 - 59.
6. Ким бути? : [Характеристика новітніх професій] // Шкільна бібліотека. – 2012. - № 5. – С. 142 - 147.
7. Кириллова, Л. Сделай выбор. Из опыта совместной работы Центральной городской библиотеки и городского центра занятости : [Профорієнтація] / Л. Кириллова // Библиотека. – 2009. - № 3. – С. 56 - 57.
8. Михайлова, Е. «Профессия вечная – библиотечная» : [Юнаки та дівчата у ролі бібліотекарів] / Е. Михайлова, Е. Самсонова // Библиотека. – 2008. - № 4. – С. 81 - 83.
9. Титова, Л. Как уйти из «группы риска» : [Про роботу профорієнтаційного клубу «Ким бути?»] // Библиотека. – 2007. - № 7. – С. 22 - 23.
10. Чумирина, Е. «Все работы хороши, выбирай на вкус!..» : [Профорієнтаційна діяльність бібліотек] / Е. Чумирина // Библиотека. – 2009. - № 2. – С. 14 - 19.
11. Бойко, О. Названі найщасливіші професії / перекл. з рос. [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://prof.osvita.org.ua/uk/determine/articles/29.html>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 06. 04. 2012.
12. Вбивці офісних працівників. Рейтинг стресових професій / перекл. з рос. [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://prof.osvita.org.ua/uk/determine/articles/27.html>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 06. 04. 2012.
13. Вибір професії [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://prof.osvita.org.ua/uk/determine/articles/30.html>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 06. 04. 2012.
14. Випускник школи або як обрати професію та мати успіх у майбутньому [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://osvita.ua/vnz/career/6346>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 05.04. 2012.
15. Вирковський, А. Які спеціальності будуть найбільш затребувані в найближчі 10 років ? / А. Вирковський [Електронний ресурс]. - Електрон. текст.

дані. – Режим доступу : <http://osvita.ua/vnz/career/7205/>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 23. 04. 2012.

16. Воронович, З. Українці воліють бути безробітними юристами, ніж столярами та пекарями / З. Воронович [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://prof.osvita.org.ua/uk/career/articles/16.html>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 05. 04. 2012.

17. Дем'яненко, О. Нові професії на ринку праці / О. Дем'яненко [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://prof.osvita.org.ua/uk/required/articles/37.html>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 23. 04. 2012.

18. 10 найбільш чоловічих професій / перекл. з рос. [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://prof.osvita.org.ua/uk/success/articles/1.html>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 23. 04. 2012.

19. Загашев, И. Формы и методы профориентационной работы в школьной библиотеке [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://lib.1september.ru/2005/17/18.htm>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : рос. – Перевірено : 14. 03. 2012.

20. Карта інтересів : [Тест] [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://prof.osvita.org.ua/uk/determine/testing/6/index.html/>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 27. 04. 2012.

21. Козловський, О.В. Класифікація професій / перекл. з рос. // Как правильно выбрать профессию : методики, тесты, рекомендации. – Донецк : БАО, 2006. – С. 25 - 30 [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://prof.osvita.org.ua/uk/methods/articles/5.html>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 27.03. 2012.

22. Козловський, О.В. Психофізіологічні особливості і вибір професії / перекл. з рос. // Как правильно выбрать профессию : методики, тесты, рекомендации. – Донецк : БАО, 2006. – С. 38 - 46 [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://prof.osvita.org.ua/uk/methods/articles/3.html>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 05.04. 2012.

23. Крушельницька, Я. В. Фізіологія і психологія праці : підручник / Я.В. Крушельницька [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://studentbooks.com.ua/content/view/123/76/>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 23. 04. 2012. – (Крушельницька, Я.В. Фізіологія і психологія праці : підручник. – К. : КНЕУ, 2003. – 367 с.)

24. Орфинская, Л. Подумаем вместе, выберешь сам. Из опыта профориентационной работы ДЮБ Республики Карелия [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : http://lib.1september.ru/view_article.php?id=201001013. - Загол. з титулу екрану. – Мова : рос. – Перевірено : 14. 03. 2012.

25. 15 найдивовижніших професій / перекл. з рос. [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу :

<http://prof.osvita.org.ua/uk/success/articles/2.html>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 23. 04. 2012.

26. Рихлевська, О. Психологічна профконсультація / перекл. з рос. [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://www.osvita.org.ua/abitur/occupation/articles/3.html>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 06. 04. 2012.

27. Рихлевська, О. Як обрати професію – для початківців / перекл. з рос. [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://www.osvita.org.ua/abitur/occupation/articles/1.html>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 06. 04. 2012.

28. Романова, Е. 99 популярных профессий. Психологический анализ и профессиограммы / Е. Романова. – 2-е изд. – СПб : Питер, 2003. – 464 с. : ил. [Електронний ресурс] [Скачати безкоштовно]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://financepro.ru/work/5068-romanova-e.-s.-99-populjarnykh-professijj.html>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : рос. – Перевірено : 28.11. 2012.

29. Салтанюк, М. Які професії будуть актуальні через 5 років чи яку професію обрати зараз ? / М. Салтанюк [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://www.brusilov.org.ua/Articles/Education/0061.htm>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 27. 03. 2012.

30. Слободенюк, О. Профорієнтація старшокласників : ліцейські інновації / О. Слободенюк [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://prof.osvita.org.ua/uk/career/articles/12.html>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 23. 04. 2012.

31. Стратегія успіху або Як обрати професію [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://www.osvita.org.ua/abitur/occupation/articles/2.html>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 06. 04. 2012.

32. Тест профориєнтації [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://www.nesterova.ru/abit/abit4.shtml>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : рос. – Перевірено : 14. 03. 2012.

33. Уважно перегляньте дану інформацію [Професіограми] // Портал професійного консультування [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://profi.org.ua/profes/in.shtml>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 23. 04. 2012.

34. Шендерук, О. Б. Технології ситуативного моделювання. Симуляції або імітаційні ігри / О. Б. Шендерук, В. А. Пермінова; Чернігів. держ. ін-т екон. та управл. [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. - Режим доступу : http://www.rusnauka.com/26_SSN_2010/Philologia/71388.doc.htm. - Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 08. 05. 2012.

35. Як вибрати професію [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://how-to-do.org/yak-vybraty-profesiyu/>. - Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 27. 03. 2012.

36. Як вибрати професію? [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://dist.nuwm.rv.ua/education/common/specialities/vubir.jsp>. -

Загол. з титулу екрану. – Мова : укр. – Перевірено : 27. 03. 2012. – (Вибір професії – вибір майбутнього)

Профорієнтаційні Інтернет - портали:

1. Ваше Рабочее Место [Про свої професії розповідають фахівці]. - [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://www.rabochee-mesto.com/>. – Мова : рос. – Перевірено : 23. 11. 2012.
2. Выбор популярной профессии [Коротка історія професії, її професіограма, здібності, необхідні для різних професій, тест] [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://vyborprofessia.narod.ru/index.html>. - Мова : рос. – Перевірено : 23.11. 2012.
3. Интернет-проект «Профорієнтація» : [Спільний проект благодійного фонду «Розвиток України» та всеукраїнського Інтернет - проекту «Освітній портал»] [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://prof.osvita.org.ua/uk/index.html>. – Мова : укр. – Перевірено : 27. 04. 2012.
4. Мир профессий [Сайт містить опис різноманітних професій] [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://rogof.ru/>. – Мова : рос. – Перевірено : 23.11. 2012.
5. Моя профессия : консультаційна мережа [Онлайн - тестування, прогнозований підхід до вибору професії] [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://myprofession.com.ua/about.php>. - Мова : укр., рос. – Перевірено : 23. 11. 2012.
6. Osvita.com.ua — освіта в Україні [Каталог професій, їх специфіка, список найпопулярніших спеціальностей, перелік навчальних закладів] [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://www.osvita.com.ua/resources/>. – Мова : укр., рос. – Перевірено : 23. 11. 2012.
7. Портал професійного консультування [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://profi.org.ua/index.shtml>. – Мова : укр. – Перевірено : 27. 04. 2012.
8. ПрофВыбор.ру. Электронный музей профессий [Каталог професій, анкети та тести для учнів, профорієнтаційні екскурсії] [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://profvibor.ru/>. – Мова : рос. – Перевірено : 23. 11. 2012.
9. Profigrama.ru — профессиограммы специалистов [Характеристика професій : основні вимоги, характеристика, специфіка] [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://www.profigrama.ru>. – Мова : рос. – Перевірено : 27. 04. 2012.
10. Центр тестирования и развития «Гуманитарные технологии». Профорієнтація : кем стать [Електронний ресурс]. - Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://www.proforientator.ru>. – Мова : рос. – Перевірено : 27. 04. 2012.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Профорієнтаційна робота в бібліотеці	5
Путівник Інтернет - ресурсами з профорієнтації: «Тисяча і одна дорога» (додаток 1).....	13
Календар професій (додаток 2).....	16
Анкета: «Яку професію обираєте сьогодні?» (додаток 3).....	19
Використані та рекомендовані джерела інформації.....	21

КЗ «Запорізька обласна бібліотека для юнацтва» ЗОР

просп. Леніна, 210
М. Запоріжжя
69037

Тел./факс: (061) 224-07-29
Тел.: (061) 224-07-28
224-51-60

Ел. пошта: oub-zp@online.ua
Сайт: younglib.zp.ua